

[Amtoff.]

bygget og statsstøttet byggeri. Det lyder måske rationelt, men det vil indebære etablering af et statens bygningsdirektorat, hvor der vil blive koncentreret meget store opgaver. Det vil blive et kæmpemæssigt bureaukrati, der bl. a. vil suge al ekspertise på området til sig. Det kan heller ikke undgås, at byggesagerne vil blive forsinket. Alene af disse årsager må ændringsforslaget afvises. Jeg vil samtidig hævde, at det vil være umuligt at opretholde styrelsernes selvstændige ansvar og indflydelse på byggeriet og på bevillingerne. Jeg vil mene, at det vil være i strid med hidtidig praksis, hvorefter enhver minister er ansvarlig for sit område.

S og SF stiller ændringsforslaget, fordi de ønsker herigennem at kunne udnytte stordriftens fordele. Jeg vil her gerne pege på ministerens svar på udvalgets spørgsmål, hvoraf det fremgår, at det med den nuværende bevillingspraksis er muligt at gennemføre større, flerårige bygge- og anlægsarbejder og serier af ensartede byggerier, der strækker sig over flere finansår.

Det er dog meget tænkeligt, at det vil være rationelt at ændre den nugældende licitationsordning, således at man bedre kan udnytte en stigende industrialisering inden for byggesektoren. Jeg må derfor være tilfreds med boligministerens oplysning om, at man overvejer en ændring af den nu anvendte licitationsform.

Som sagt: det radikale venstre kan ikke gå ind for det af S og SF stillede ændringsforslag. Vi vil gå imod det her ved anden behandling og vil i øvrigt anbefale lovforslaget ved tredje behandling.

Omman: Dette lovforslags målsætning, som den er udtrykt i § 1 og § 2, er jo så smuk, at den fortjener at realiseres: billiggørelse, rationalisering, kontinuitet i det offentlige byggeri, kvalitetsforbedring er i høj grad en målsætning, som man kan gå ind for.

Men når man så kiggede dybere i, hvorledes målet skulle realiseres, måtte man komme til det resultat, at lovforslaget, som det var udformet, frembød meget ringe garanti for opfyldelse af denne målsætning. På dansk — i hvert fald på moderne dansk — betyder det „spare“ at „planlægge“. Man kan ikke med gevinstmulighed planlægge for en

beskeden omsætning. Hvis der planlægges nogenlunde rigtigt for en stor sektor, er der til gengæld chancer for en meget stor gevinst. På samme måde forudsætter stigningen i effektivitet en høj teknik parret med tilstrækkelig kapitalindsats. I byggeriet besidder man den høje teknik, men den har aldrig foldet sig ud med prismæssig effekt, fordi kapitalindsatsen og planlægningen har været for spredt og for ringe. Byggeriet er stadig væk en syg sektor i dansk økonomi til trods for, at det nu er nogen tid siden, „B&W-rapporten“ for byggeriet fremkom og påpegede disse ting.

Staten er i den situation, at den så sikkert som amen i kirken må yde en stor kapitalindsats i form af byggeinvesteringer i de kommende år. Staten er landets største bygherre. Vi har fået en opgørelse over de byggerier, der skal finde sted. De direkte statsbyggerier er opgjort til en 5-6 milliarder kr. For tilskudsbyggerierne er det svært at bedømme, hvor meget de beløber sig til i anlægsudgifter, men det er vel nogenlunde tal af samme størrelse. Dertil kommer så alle de byggerier, hvor staten yder en indsats i form af garantier, og hvor det også er muligt at stille sine betingelser og styre. Store, store dele af det byggeri, der foregår i Danmark, kunne samordnes. Det vil altså sige, at staten kan planlægge. Staten er i forvejen pisket til en enorm kapitalindsats, og hvis den gider, kan den skaffe sig rådighed over den højeste teknik på byggeområdet.

Men hvordan er det så? Under et kolosalt spild af ressourcer har vi nu trods bedre indsigt — i de mange år, hvor byggeopgaverne har været stærkt voksende — ladet fem og syv være lige og ladet det offentlige bygge lige så primitivt som en parcelhusbygherre, der er underkastet arkitekters og entreprenørers nåde i den enkelte byggesag. Byggeadministrationer er stablet på benene i de enkelte ministerier, efterhånden som opgaverne er vokset, og ved større byggeopgaver har man oplevet byggeudvalg med amatører som formænd, fordi man ville have en eller anden form for parlamentarisk kontrol. Det er en facon, som jeg meget gerne ved denne lejlighed vil advare imod. Man bør ikke etablere en kontrol, som i virkeligheden ingen effekt har, og så kalde det en folkelig eller parlamentarisk kontrol.